

www.avesta.se

Avesta kommun
Kommunrevisionen

2022-11-22

Till:
Kommunfullmäktige

För kännedom:
Bildningsstyrelsen

Revisionsrapport – Granskning av kommunal vuxenutbildning

KPMG har på uppdrag av Avesta kommuns revisorer genomfört en granskning av bildningsstyrelsens styrning av kommunal vuxenutbildning och tillhörande samverkan med arbetsmarknadsenhet och arbetsförmedling. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattade bedömning att bildningsstyrelsen till största del har säkerställt att verksamheten bedrivs enligt lag. Vår bedömning bygger på att styrelsen har säkerställt att utbildning kan erbjudas inom stipulerad tid för invandrare som ska läsa SFI och att utbildningen genomförs flexibelt både vad gäller omfattning, tid och form samt att SFI kan kombineras med andra utbildningsinsatser. Vi konstaterar också att samverkan sker med olika parter, däribland kommunens arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedlingen för att stärka de studerandes kännedom om arbetslivet och förutsättningar för egenförsörjning. Huruvida måluppfyllelsen är hög är svårt att bedöma då adekvat offentlig statistik saknas.

Då vuxnas behov av utbildning kan uppstå närhelst under året bedömer vi emellertid att det inte är i enlighet med författningarna att det årligen genomförs ett sommaruppehåll på tre veckor under juli månad. Vi anser också att styrelsen regelbundet bör följa upp att samverkan är ändamålsenlig så eleverna når målen för utbildningen och egenförsörjning. Vidare bedömer vi att det finns ett behov att utveckla analysen av den aggregerade uppföljningen av kunskapsresultaten. Till exempel genom jämförelser av kunskapsresultaten mellan år, liknande kommuner och riksgenomsnitt. Det är också en brist att tillsynsbesöken inte återrapporteras och diarieförs.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi bildningsstyrelsen att:

- stärka det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller analys av kunskapsresultaten (4 kap. 3, 5-7 §§ SkoL).
- tillse att formella tillsynsbesök hos vuxenutbildningen protokollförs, diarieförs och återrapporteras till styrelsen.
- säkerställa att utbildningen erbjuds kontinuerligt så att elevers tillgång till utbildning och måluppfyllelse inte påverkas negativt.

Revisionen rekommenderar fullmäktige att begära in ett yttrande över bifogad revisionsrapport från bildningsstyrelsen till fullmäktiges sammanträde 2023-03-27.

Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

För de förtroendevalda revisorerna i Avesta kommun

DocuSigned by:

Maarit Hessling

5599938B8ABB4DB...

Maarit Hessling

Ordförande i kommunrevisionen

Granskning av kommunal vuxenutbildning

Rapport

Avesta kommun

KPMG AB

2022-11-22

Antal sidor 14

Avesta kommun
Granskning av kommunal vuxenutbildning

2022-11-22

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Om kommunal vuxenutbildning	5
4	Resultat av granskningen	7
4.1	Organisation	7
4.2	Erbjudande av vuxenutbildning	8
4.3	Samverkan	9
4.4	Uppföljning	11
5	Slutsats och rekommendationer	13

1 Sammanfattning

Vi har av Avesta kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bildningsstyrelsens styrning av kommunal vuxenutbildning och tillhörande samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling.

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att bildningsstyrelsen till största del har säkerställt att verksamheten bedrivs enligt lag. Vår bedömning bygger på att styrelsen har säkerställt att utbildning kan erbjudas inom stipulerad tid för invandrare som ska läsa SFI och att utbildningen genomförs flexibelt både vad gäller omfattning, tid och form samt att SFI kan kombineras med andra utbildningsinsatser. Vi konstaterar också att samverkan sker med olika parter, däribland kommunens arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedlingen för att stärka de studerandes kännedom om arbetslivet och förutsättningar för egenförsörjning. Huruvida måluppfyllelsen är hög är svårt att bedöma då adekvat offentlig statistik saknas.

Då vuxnas behov av utbildning kan uppstå närhelst under året bedömer vi emellertid att det inte är i enlighet med författningarna att det årligen genomförs ett sommaruppehåll på tre veckor under juli månad. Vi anser också att styrelsen regelbundet bör följa upp att samverkan är ändamålsenlig så eleverna når målen för utbildningen och egenförsörjning. Vidare bedömer vi att det finns ett behov att utveckla analysen av den aggregerade uppföljningen av kunskapsresultaten. Till exempel genom jämförelser av kunskapsresultaten mellan år, liknande kommuner och riksgenomsnitt. Det är också en brist att tillsynsbesöken inte återrapporteras och diarieförs.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi bildningsstyrelsen att:

- stärka det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller analys av kunskapsresultaten (4 kap. 3, 5-7 §§ SkoL).
- tillse att formella tillsynsbesök hos vuxenutbildningen protokollförs, diarieförs och återrapporteras till styrelsen.
- säkerställa att utbildningen erbjuds kontinuerligt så att elevers tillgång till utbildning och måluppfyllelse inte påverkas negativt.

2 Bakgrund

Vi har av Avesta kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bildningsstyrelsens styrning av kommunal vuxenutbildning och tillhörande samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling.

Kommunens revisorer ser i risk- och väsentlighetsanalys att brister i den kommunala vuxenutbildningen och dess samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling kan få negativa konsekvenser på kommunens kostnader för vuxenutbildningen och försena de studerandes inträde på arbetsmarknaden.

Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2022.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningens övergripande syfte är att bedöma om bildningsstyrelsens styrning av kommunal vuxenutbildning är tillfredsställande så att verksamheten bedrivs enligt lag med hög måluppfyllelse. Därtill syftar granskningen till att bedöma om bildningsstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Är bildningsstyrelsens organisation för vuxenutbildningen ändamålsenlig och effektiv?
- Erbjuds vuxenutbildning i enlighet med lag?
- Sker samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling så att vuxna studerandes inträde på arbetsmarknaden underlättas?
- Hur följer nämnden upp vuxenutbildningen och dess samverkan med arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling?

Granskningen omfattar kommunal vuxenutbildning. Granskningen omfattar inte särskild utbildning för vuxna.

Avesta kommun

Granskning av kommunal vuxenutbildning

2022-11-22

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om verksamheten uppfyller

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §,
- skollagen (2010:800) 20 kap. som berör hemkommunens och huvudmannens ansvar, och
- tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med bildningsstyrelsens presidium, skolchef för vuxenutbildningen, förvaltningschef för bildningsförvaltningen, vuxenutbildningens rektor samt studie- och yrkesvägledare.

Rapporten är faktakontrollerad av skolchef och förvaltningschef för bildningsförvaltningen.

3 Om kommunal vuxenutbildning

För vuxna omfattar skolväsendet idag en skolform, kommunal vuxenutbildning, i vilken det ingår vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasial nivå, i svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna på två nivåer.

Kommunal vuxenutbildning regleras i skollagens 20 kapitel. Målet för utbildningen "är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande". Syftet är att de ska "stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling". Utgångspunkten "ska vara den enskildes behov av utbildning" och när det gäller gymnasial nivå har "de som fått minst utbildning" prioriterats, men genom en lagändring som träder i kraft 1 juli 2021 kommer elevernas behov att vara utgångspunkt vid prioritering. (20 kap. 2 § SkoL)

Att delta i vuxenutbildning på grundläggande nivå är en rättighet för en person över 20 år, som är bosatt i landet och "saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan" samt "har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. (20 kap. 11 § SkoL) Kommunen ska också aktivt arbeta för att motivera dessa personer att delta i utbildning. En person har rätt att delta i utbildning i svenska för invandrare från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 16 år, om han eller hon är bosatt i landet, och saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. (20 kap. 31 §) "Den kommunala vuxenutbildningen i svenska för invandrare består av tre olika studievägar, 1, 2 och 3 samt fyra olika kurser, A, B, C och D. Studieväg 1 utgörs av kurserna A, B, C och D, studieväg 2 av kurserna B, C och D och studieväg 3 av kurserna C och D. De olika studievägarna riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål. Studievägarna visar vilken ingångskurs och progressionstakt som är lämplig. En elev påbörjar sina studier inom den studieväg och på den kurs inom studievägen som bäst passar hans eller hennes individuella förutsättningar. Kunskapskraven för en kurs är desamma oavsett studieväg. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera."¹

När det gäller gymnasial vuxenutbildning äger vuxna som inte har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning samt vuxna som behöver uppnå särskilda behörigheter för att påbörja högskoleutbildning på grundnivå rätt att gå en utbildning på gymnasial nivå för att erhålla sådan behörighet.²

Särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå är en rättighet som hemkommunen ansvarar för att berättigade eleverna får. (20 kap. 11a § SkoL) För särskild utbildning på gymnasial nivå gäller att kommunen ska erbjuda utbildning och sträva efter att erbjuda utbildning som motsvarar efterfrågan och behov. (20 kap. 16 § SkoL)

För kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå gäller att hemkommunen aktivt ska verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta och att motivera dem

¹ <https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-svenska-for-invandrare-sfi/loroplan-for-vux-och-kursplan-for-svenska-for-invandrare-sfi/kursplan-for-svenska-for-invandrare-sfi>, 2021-05-20, kl. 10:30

² <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-behorighet-och-antagning-till-komvux-pa-gymnasial-niva>, 2021-05-20, kl. 10:30

Avesta kommun

Granskning av kommunal vuxenutbildning

2022-11-22

att delta. (20 kap. 10 § 2 st.) Samma sak gäller för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (20 kap. 29 §) För gymnasial nivå gäller att kommunen ska informera om möjligheterna till utbildningen och verka för att vuxna deltar. (20 kap. 17 § SkoL)

4 Resultat av granskningen

4.1 Organisation

Ansvar för kommunal vuxenutbildning åvilar bildningsstyrelsen enligt kommunfullmäktiges reglemente³. Till stöd i arbetet finns bildningsförvaltningen som leds av en förvaltningschef samt en skolchef med särskilt ansvar för grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen. Inom bildningsförvaltningen tillhör vuxenutbildningen resultatenheten "utbildning"

Vuxenutbildningen leds av en rektor som stöds av två skoladministratörer, en kvalificerad handläggare, ett vägledningscentrum med två studie- och yrkesvägledare samt en processledare för Lärcentrum. Sedan maj år 2007 finns även kommunens integrationsenhet inom samma organisation. Vid integrationsenheten finns en integrationshandläggare, en integrationsstrateg och från och med augusti år 2022 även en etableringssamordnare för språk och samhälle. Etableringssamordnarens huvudsakliga arbetsuppgifter är att tillsammans med studie- och yrkesvägledarna stötta elever utifrån sina framtidsmål och intressen samt praktiskt hjälpa elever att utöver sina studier komma i kontakt med exempelvis föreningsliv och arbetsplatser.

Inom vuxenutbildningen finns också kommunens Lärcentrum. Vid Lärcentrum i Avesta erbjuds studerande inom bl.a. den kommunala vuxenutbildningen en fysisk plats för stöd i sitt lärande. Sedan hösten år 2021 är också Lärcentrum i Krylbo återöppnat⁴.

Intervjuade studie- och yrkesvägledare menar att tillgången till studie- och yrkesvägledning motsvarar det behov som finns. De studerande erbjuds idag möjlighet till vägledning genom bokade enskilda samtal vid Lärcentrum i Avesta, digitala möten och via telefontider fyra dagar i veckan. Därutöver erbjuds de studerande möjligheten till dropp-in vid ett tillfälle i veckan vid Lärcentrum i Avesta. Från och med hösten år 2022 kommer det även erbjudas ett dropp-in tillfälle i veckan vid Lärcentrum i Krylbo.

Flera av de intervjuade upplever att befintlig organisation av vuxenutbildningen är ändamålsenlig och ser positivt på att integrationsenheten återfinns inom samma organisation, då det underlättar samarbetet och skapar goda förutsättningar för den nyanlände att nå egen försörjning.

4.1.1 Bedömning

Vi bedömer att organisationen är ändamålsenlig. Placeringen av vuxenutbildningen i samma styrelse och förvaltning som ansvarar för integration menar vi stärker förutsättningarna för ett nära samarbete.

³ KF 2022-06-20 § 81

⁴ Erbjudande om vuxenutbildning kommer att behandlas i följande kapitel.

4.2 Erbjudande av vuxenutbildning

Varje hemkommun har ett ansvar enligt lag att informera och motivera presumtiva elever att ansöka till vuxenutbildning. Avesta kommun ger på sin hemsida information om vuxenutbildning⁵. Informationen på hemsidan ges på svenska. Den som önskar översätta texten från kommunens hemsida hänvisas till att kopiera text från hemsidan till Googles översättningstjänst "Google Translate" eller kontakta kommunens Servicecenter. Vuxenutbildningen marknadsför sig också i sociala medier och i Avesta tidning. Uppsökande verksamhet bedrivs i samverkan med socialtjänsten, arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen.

Avesta kommun erbjuder kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande och gymnasial nivå i egen regi. Vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt svenska för invandrare erbjuds av de externa aktörerna Eductus, Hermods och Kompetensutvecklingsinstitutet.

Enligt intervjuade har det i omgångar varit diskussioner huruvida vuxenutbildningen ska bedrivas i egen regi eller av externa aktörer. De intervjuade känner sig tillfreds med befintlig modell. Att stora delar av utbildningen idag är upphandlad uppges både vara det mest kostnadseffektiva alternativet och det mest flexibla alternativet utifrån elevens perspektiv. Under våren 2022 fick förvaltningschefen i uppdrag av bildningsstyrelsens presidium att utreda behovet att bedriva SFI i egen regi. Enligt förvaltningschefen tilldelades uppdraget muntligt och finns inte protokollfört.

Hos samtliga aktörer erbjuds utbildning i studietakterna 50 % och 100 %. Kurserna svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik på grundläggande och gymnasial nivå erbjuds som närundervisning eller som flexibla studier, vilket innebär distansstudier med lärarledda träffar samt ren distansundervisning. Övriga kurser på grundläggande och gymnasial nivå erbjuds endast som flexibla studier. Samtliga elever som väljer flexibla studier har tillgång till ämnesbehörig lärare via webben och tillgång till skolans lokaler under helgfria vardagar mellan kl. 08.00-16.00. En kväll i veckan har skolans lokaler öppettill kl. 19.00. Enligt rektor väljer cirka 80–90 procent av eleverna flexibla studier då merparten kombinerar studier med arbete.

På gymnasial nivå kan eleven också välja att läsa kurspaket. Vid tidpunkten för denna granskning erbjuds kurspaket på 100 % för studier till bl.a. undersköterska och barnskötare. Gymnasial utbildning kan också läsas som lärlingsutbildning. Kursstarter för vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt svenska för invandrare (SFI) sker var femte vecka året runt.

Utbildning i SFI erbjuds genom närundervisning på dagtid. Närundervisning på kvällstid och flexibla studier erbjuds endast för SFI-elever som läser från kurs C och D. I intervjuer framkommer att SFI kan erbjudas inom stipulerad tid, vilket innebär inom tre månader. Via integrationsenheten får vuxenutbildningen regelbunden information om vilka som bosatts sig i Avesta vilket, enligt intervjuad rektor, underlättar planeringsarbetet och möjligheten att fånga upp nya elever. Elever på SFI kan också kombinera sin språkutbildning med kurser inom grundläggande vuxenutbildning, i till

⁵ <https://avesta.se/barn-och-utbildning/vuxenutbildning/>, 2022-08-17, kl. 14.00.

exempel matematik eller svenska samt med orienteringskurser som är icke-betygsgivande.

Utbudet av yrkesutbildningar styrs, enligt uppgift från förvaltningen, av arbetsmarknadens behov som föregås av rapporter och analyser tillsammans med bl.a. DalaWux, Region Dalarna, Arbetsförmedlingen och Svenskt Näringsliv.

Enligt förordning om vuxenutbildning⁶ ska kommunen bedriva vuxenutbildning kontinuerligt under hela året, då skollagen anger att utbildningen ska utgå från "den enskildes behov och förutsättningar"⁷. I Avesta kommun pågår utbildningen kontinuerligt under året förutom under tre veckor i juli månad. Enligt intervjuad rektor infördes sommaruppehållet för drygt tre år sedan efter önskemål från eleverna. Rektor menar att det fram tills att sommaruppehållet infördes var svårt att motivera eleverna, framför allt eleverna med barn i skolålder, att upprätthålla utbildningen löpande under sommaren.

4.2.1 **Bedömning**

Vi bedömer att bildningsstyrelsen till största del erbjuder vuxenutbildning enligt lag. Vår bedömning bygger på att styrelsen har säkerställt att utbildning kan erbjudas inom stipulerad tid för invandrare som ska läsa SFI och att utbildningen genomförs flexibelt både vad gäller omfattning, tid och form samt att SFI kan kombineras med andra utbildningsinsatser.

Då vuxnas behov av utbildning kan uppstå närhelst under året bedömer vi emellertid att det inte är i enlighet med författningarna att det årligen genomförs ett sommaruppehåll på tre veckor under juli månad. Sommaruppehållet kan få konsekvenser för elever som inte hunnit slutföra kurser vilket innebär att deras möjlighet att avsluta kurserna fördröjs. Detta kan i längden få konsekvenser för fortsatta studier på universitet och högskola.

4.3 **Samverkan**

Samverkan mellan vuxenutbildningen, arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen för att underlätta de vuxna studerandes inträde på arbetsmarknaden sker enligt intervjuade i flera olika forum.

Ett av dessa forum är "VISAN" som vid tidpunkten för denna granskning håller på att formaliseras genom ett samverkansavtal. VISAN, som består av vuxenutbildningen, integrationsenheten, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och näringslivsenheten, riktar sig mot individer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och som bedöms vara i behov av stöd och insatser från både kommunen och Arbetsförmedlingen. Trots att samverkan via VISAN idag upplevs fungera på ett ändamålsenligt sätt ser flera av de intervjuade positivt på att forumet ska formaliseras med ett avtal för att ytterligare säkerställa kontinuitet för deltagande individer. Enligt rektor rapporteras VISANs arbete två gånger per år till kommunstyrelsen. Rapporten ska innehålla information vad

⁶ 2 kap. 25 §

⁷ 20 kap. 2 § 2 st. Skoll.

forumets deltagande enheter har gjort, enskilt eller i samverkan, för att bidra till kommunfullmäktiges mål.

Den 1 januari 2020 flyttades kommunens arbetsmarknadsenhet (AME) från bildningsförvaltningen till omsorgsförvaltningen. Inför organisationsförändringen genomfördes det, enligt uppgift från skolchef, en utredning som visade på att det fanns större fördelar med att samla AME tillsammans med försörjningsstödsenheten inom omsorgsförvaltningen. Att vuxenutbildningen och AME tidigare låg inom samma organisation menar flera av de intervjuade har bidragit till att det idag finns en ändamålsenlig samverkan. Upplevelsen är att redan etablerade arbetssätt och rutiner har kunnat fortgå och vid behov även, på ett effektivt sätt, utvecklats efter att enheterna placerats under olika förvaltningar.

Samverkan med Arbetsförmedlingen upplever däremot flera av de intervjuade fungera mindre bra. Orsaken uppfattas vara Arbetsförmedlingens arbetsbelastning och personalomsättning som bidragit till att både kontaktvägar och etablerade forum för samverkan har påverkats negativt.

Ett exempel på forum som intervjuad rektor menar har påverkats av Arbetsförmedlingens personalomsättning är de månatliga mötena för avstämning och uppföljning av SFI-elever som av olika skäl behöver samordnat stöd och insatser från både kommunen och Arbetsförmedlingen. Vid dessa möten deltog fram till våren 2022 kommunens rektor för vuxenutbildningen, skolledare för SFI-utbildare samt handläggare från arbetsmarknadsenheten, socialtjänsten och Arbetsförmedlingen. På grund av personalomsättning deltar inte längre någon handläggare från Arbetsförmedlingen. Förhoppningen är dock, enligt intervjuad rektor, att Arbetsförmedlingen ska utse en ny handläggare som ska närvara vid dessa möten.

Samverkan sker också via forumet "Mitt liv i Sverige" som genomför tematräffar för flyktingar och nyanlända i kommunen. Arrangör för "Mitt liv i Sverige" är integrationsenheten och tematräffarna genomförs i samverkan med vuxenutbildningens studie- och yrkesvägledare, socialtjänsten och Arbetsförmedlingen. Vid dessa tematräffar medverkar även andra offentliga aktörer såsom polis, hälso- och sjukvård samt räddningstjänst. Enligt uppgift från förvaltningen har uppföljning av genomförda temadagar visat på att drygt sex av tio deltagare går vidare till studier, praktik eller arbete. Från och med hösten år 2022 planeras aktiviteterna via "Mitt liv i Sverige" öka i tidsomfattning från ca 30 timmar till 100 timmar. Enligt rektor begär inte bildningsstyrelsen någon särskild uppföljning av det arbete "Mitt liv i Sverige" genomför.

Avesta kommun ingår också sedan år 2009 i samverkan med DalaWux där Dalarnas samtliga 15 kommuner samarbetar för att ge regionens invånare god tillgång på yrkesutbildningar som ger jobb. Deltagande kommuner söker gemensamt om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning och målet med överenskommelsen är ytterst att möta arbetslivets och individers behov av vuxenutbildning i länet. Enligt intervjuad rektor och studie- och yrkesvägledare medför DalaVux också mervärden för nätverk mellan bl.a. rektorer, studie- och yrkesvägledare samt skoladministratörer.

4.3.1 Bedömning

Vi bedömer att Avesta kommun samverkar med olika parter för att stärka de studerandes kännedom om arbetslivet och förutsättningar för egenförsörjning. Vi anser dock att bildningsstyrelsen regelbundet bör följa upp att samverkan är ändamålsenlig så eleverna når målen för utbildningen och egenförsörjning.

4.4 Uppföljning

Huvudman för vuxenutbildningen i Avesta kommun är bildningsstyrelsen även om verksamheten inte bedrivs i egen regi.

Bildningsstyrelsen begär årligen in kvalitetsredovisningar, från respektive utbildningsanordnare, som har utarbetats i samverkan med vuxenutbildningens kommunala rektor. Rapporterna utgör en del av det dokumenterade systematiska kvalitetsarbetet och ska godkännas av styrelsen. För kvalitetsredovisningarna finns en framtagen mall som utgår från Skolverkets råd för det systematiska kvalitetsarbetet.

Vi har tagit del av kvalitetsrapporterna för läsåret/verksamhetsåret 2021–2022 och noterar att en stor mängd studieresultat följs upp och sammanställs från interna system. Kortare analyser till det aggregerade resultat som presenteras görs och åtgärder att vidta för kommande år redovisas. Vad gäller kvalitetsredovisningen för grundläggande och gymnasiala kurser via Hermods kan vi av analysen se att vårens resultat för grundläggande kurser ligger på ungefär samma nivå som under hösten år 2021. Enligt rapporten går det att utläsa en tendens att resultaten går mot en större andel godkända kurser; samtidigt har antalet elever minskat vilket gör det svårt att egentligen dra några slutsatser. Vad gäller resultaten för de gymnasiala kurserna framgår av rapporten att dessa följer samma mönster som under hösten år 2021. Inför kommande år har skolenheten identifierat behov av att tydliggöra för eleverna hur deras kunskaper förhåller sig till betygskriterierna.

Av kvalitetsredovisningen för utbildning i SFI och samhällsorientering via Eductus kan vi se att samtliga 21 elever som studerade studieväg 1 under hösten år 2021 fick ett godkänt resultat på de nationella proven. Det gäller även elever som läst studieväg 2. Under hösten år 2021 skrev ingen elev vid studieväg 3 nationellt prov. Under våren år 2022 uppnådde samtliga elever förutom två vid studieväg 1 ett godkänt resultat för de nationella proven. Av de 16 eleverna vid studieväg 2 uppnådde samtliga förutom fyra elever ett godkänt resultat. Av eleverna vid studieväg 3 uppnådde samtliga fyra elever ett godkänt resultat. Måluppfyllelsen analyseras inte. Inför kommande år har skolenheten identifierat ett behov att arbeta för att få eleverna att ta ett större ansvar för sitt lärande och fortsättningsvis kommer elever som inte närvarar vid lektioner bli direkt kontaktade av sin lärare vid frånvaro, enligt rapporten.

Utöver de årliga kvalitetsredovisningarna genomför bildningsstyrelsen tillsynsbesök vid kommunens samtliga skolenheter minst en gång per mandatperiod. Inför tillsynsbesöken förbereds, enligt intervjuat presidium, ett antal frågor som ska behandlas vid besöket, exempelvis kring kunskapsresultat. Om det vid tillsynsbesöken skulle upptäckas brister eller andra utmaningar kan styrelsen besluta om att ge uppdrag till verksamheten. Enligt uppgift från förvaltningen genomfördes det senaste tillsynsbesöket vid vuxenutbildningens yrkesutbildningar den 11 maj 2022. Vid

2022-11-22

tillsynsbesöket deltog bildningsstyrelsens arbetsutskott, rektor, utbildningsansvarig, personalrepresentanter från skolenheten, förvaltningschef och skolchef. Besöket hos vuxenutbildningens yrkesutbildningar har dokumenterats i form av minnesanteckningar. Besöket har enligt uppgift från förvaltningen inte återrapporterats till bildningsstyrelsen.

Bildningsstyrelsen har därtill utsedda kontaktpolitiker för respektive skolenhet som särskilt ansvarar för att vara uppdaterade på olika aktuella frågor som berör verksamheten. Kontaktpolitikern ska också årligen besöka verksamheten för dialog. Kontaktpolitikerns besök ska, enligt intervjuat presidium, återkopplas till styrelsen. Enligt uppgift från förvaltningen genomfördes kontaktpolitikerns senaste besök i samband med bildningsstyrelsens tillsynsbesök hos vuxenutbildningens yrkesutbildningar.

Enligt uppgift från förvaltningen följer huvudmannens rektor tillsammans med skolledare för utbildningsanordnaren upp vuxenutbildningen i syfte att säkerställa att utbildningsanordnarna levererar enligt överenskommelse. Vid de månatliga träffarna är fokus på uppdrag, mål och omvärldsanalys. Däremellan sker kontakter med utbildningsanordnarna gällande inkomna synpunkter och frågor. Drygt fyra gånger per år blir rektor inbjuden till bildningsstyrelsens sammanträden för särskild redovisning av olika teman inom vuxenutbildningen. Det finns inget särskilt årshjul för besöken och för vad som ska rapporteras utan detta beslutar styrelsen om löpande under året. Intervjuad rektor ser positivt på dessa redovisningar och menar att det finns en fungerande och ändamålsenlig dialog med styrelsen. Under år 2022 har rektor besökt bildningsstyrelsen för redovisning av kompetensförsörjning⁸.

4.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att bildningsstyrelsen följer upp vuxenutbildningen genom årliga kvalitetsredovisningar, tillsynsbesök och genom dialog med rektor.

Vi bedömer att det finns ett behov att utveckla analysen av den aggregerade uppföljningen av kunskapsresultaten i kvalitetsrapporterna. Styrelsen skulle också kunna ta ett större ansvar för kvalitetsarbetet genom att rikta fokus mot områden inom vuxenutbildningen som särskilt bedöms behövs följas upp. Det kan till exempel gälla fördjupad uppföljning av betygsunderlag eller hur elever kan få sina kunskaper och sin kompetens validerade.

Vidare bedömer vi att det är en brist att tillsynsbesök inte har protokollförts, diarieförts och återrapporterats till bildningsstyrelsen.

⁸ BS 2022-05-04 § 47

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att bildningsstyrelsen till största del har säkerställt att verksamheten bedrivs enligt lag. Vår bedömning bygger på att styrelsen har säkerställt att utbildning kan erbjudas inom stipulerad tid för invandrare som ska läsa SFI och att utbildningen genomförs flexibelt både vad gäller omfattning, tid och form samt att SFI kan kombineras med andra utbildningsinsatser. Vi konstaterar också att samverkan sker med olika parter, däribland kommunens arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedlingen, för att stärka de studerandes kännedom om arbetslivet och förutsättningar för egenförsörjning. Huruvida måluppfyllelsen är hög är svårt att bedöma då adekvat offentlig statistik saknas.

Då vuxnas behov av utbildning kan uppstå närhelst under året bedömer vi emellertid att det inte är i enlighet med författningarna att det årligen genomförs ett sommaruppehåll på tre veckor under juli månad. Vi anser också att styrelsen regelbundet bör följa upp att samverkan är ändamålsenlig så eleverna når målen för utbildningen och egenförsörjning. Vidare bedömer vi att det finns ett behov att utveckla analysen av den aggregerade uppföljningen av kunskapsresultaten. Till exempel genom jämförelser av kunskapsresultaten mellan år, liknande kommuner och riksgenomsnitt. Det är också en brist att tillsynsbesöken inte återrapporteras och diarieförs.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi bildningsstyrelsen att:

- stärka det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller analys av kunskapsresultaten (4 kap. 3, 5-7 §§ SkoL).
- tillse att formella tillsynsbesök hos vuxenutbildningen protokollförs, diarieförs och återrapporteras till styrelsen.
- säkerställa att utbildningen erbjuds kontinuerligt så att elevers tillgång till utbildning och måluppfyllelse inte påverkas negativt.

Avesta kommun
Granskning av kommunal vuxenutbildning

2022-11-22

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström
Kommunal revisor

Joakim Nertyk
Certifierad kommunal revisor, specialist

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.